

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1923 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående vissa ändringar i lagen om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter.

Uti en inom första kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 58, som behandlats av första lagutskottet, har herr *Pers* med instämmande av herr *Lyberg* hemställt, att riksdagen ville för sin del besluta

dels att lätta på formerna för kallelse i 3 § av lagen den 13 juni 1921 om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter samt på bestämmelserna angående ombudsman,

dels att genom ändring av nämnda lag möjliggöra omedelbar åtgärd till förhindrande av avverkning även till husbehov å samfällighet, beträffande vilken ansökning till domaren ingivits enligt 10 § i samma lag, samt

dels att beträffande övergångsbestämmelserna i 17 § tillfoga en föreskrift, som utan vidare omgång medgäve överflyttande av de enligt lagen den 11 juni 1915 med särskilda bestämmelser beträffande viss samfällad skogsmark inom Kopparbergs län anordnade, nu gällande förvaltningarna från länsstyrelsen till häradsrätten.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin berörda hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet, i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver, begärt yttrande från Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kopparbergs län. Det yttrande, som med anledning härav inkommit, samt därvid fogade utlåtanden från länets landstings förvaltningsutskott, hushållningssällskaps förvaltningsutskott och skogsvårdsstyrelse finnas såsom bilagor fogade vid detta utlåtande, och tillåter sig utskottet att hänvisa till desammas innehåll.

*Riksdagens
skrivelse
den 17 april
1912.*

Med anledning av en inom andra kammaren väckt motion, nr 49, anhöll riksdagen i skrivelse den 17 april 1912, nr 63, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, i vad mån behov kunde förefinnas av bestämmelser, avseende att beträffande vid skifte av jord undantagna eller därmed jämförliga samfällda ägor eller rättigheter bereda delägarna i samfälligheten tillfälle att fatta bindande beslut i frågor rörande densamma, samt för riksdagen framlägga det förslag, som av denna utredning kunde föranledas. Sedan infordrade yttranden över berörda skrivelse avgivits av länsstyrelserna, förordnade chefen för justitiedepartementet jämlikt lämnat bemyndigande den 23 maj 1914 tre sakkunniga att inom departementet biträda med verkställande av den begärda utredningen ävensom med avgivande av förslag till lagstiftning, vartill utredningen kunde föranleda.

*Riksdagens
skrivelse
den 30 maj
1913.*

Redan den 30 maj 1913 hade emellertid riksdagen i skrivelse, nr 275, med föranledande av en inom första kammaren väckt motion, nr 84, hemställt, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida icke beträffande Kopparbergs län, i avbidan på slutlig lagstiftning angående nyttjanderätten till vid skifte undantagen eller eljest oskift lämnad skogsmark, Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet skulle kunna tillerkännas befogenhet att på ansökan av delägare och efter övriga delägars hörande, där förhållandena sådant påkallade, tillsvidare förbjuda avverkning annat än efter utsyning å dylik skog, ävensom begärt, att Kungl. Maj:t därefter ville för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Med anledning härav och i enlighet med Kungl. Maj:ts bemyndigande hade chefen för jordbruksdepartementet den 20 juni 1913 tillkallat tre personer att såsom sakkunniga biträda inom departementet med verkställande av utredning i fråga om interimistiska bestämmelser i syfte att förekomma vanvård av samfällad skog inom förenämnda län. Sistnämnda sakkunniga hade med betänkande den 27 mars 1914 avlämnat ett förslag till lag med särskilda bestämmelser beträffande viss samfällad skogsmark inom Kopparbergs län. Sedan utlåtanden över förslaget inhämtats från olika myndigheter samt detsamma med anledning av inom lagrådet framställda anmärkningar i vissa delar omarbetats, blev förslaget genom proposition, nr 92, förelagt 1915 års riksdag. Förslaget tillstyrktes med vissa mindre ändringar av jordbruksutskottet i utlåtande, nr 54, och antogs av riksdagen.

*Lagen den
11 juni 1915.*

I enlighet med riksdagens beslut utfärdades den 11 juni 1915 lag med särskilda bestämmelser beträffande viss samfällad skogsmark inom Kopparbergs län. Nämnda lag gällde samfällda ägor av skogsmarks natur, vilka undantagits för gemensamt behov eller eljest lämnats oskift-

tade vid å socknar inom Kopparbergs län verkställda storskiften eller delningar av därvid utbrutna skifteslag. Lagen avsåg i främsta rummet dessa samfälligheters skyddande mot skogsskövling. I detta syfte medgavs dels rätt för delägarna att genom majoritetsbeslut ställa äga under särskild förvaltning, dels ock befogenhet för en var delägare att, där detta prövades vara ur skogsvårdssynpunkt nödigt, påkalla avverkningsförbud gällande mot delägarna. Möjlighet att använda den sistnämnda åtgärden förefanns, när förvaltning antingen ej kunde i enlighet med därför lämnade bestämmelser åstadkommas eller ej lämpligen borde äga rum. Detaljerade bestämmelser lämnades angående förfarandet vid ansökning om dessa åtgärder, om sammanträde med delägarna för behandlingen av väckt fråga därom och, särskilt beträffande ärende om ägas ställande under förvaltning, om beslutsmässighet, underställning och fastställelse av beslut samt om regler för förvaltningens ordnande och handhavande. Ansökning såväl om ägas ställande under förvaltning som om avverkningsförbud skulle göras hos länsstyrelsen. Beslut om ägas ställande under förvaltning skulle underställas samma myndighet, som även ägde att förordna om avverkningsförbud. Dyligt förbud kunde meddelas antingen på viss tid eller tills vidare. Där länsstyrelsen under behandling av ärende rörande ägas ställande under förvaltning eller avverkningsförbud fann omständigheterna sådant föranleda, kunde länsstyrelsen meddela interimistiskt avverkningsförbud, intill dess ärendet blivit slutligen avgjort och, när fråga vore om förvaltning, beslut därom trätt i tillämpning. Avverkningsförbud skulle utan hinder av anförda besvär gå i verkställighet genast efter kungörandet. Därest förvaltning anordnats, skulle för dennas handhavande utses syssemän samt antagas reglemente, innehållande, bland annat, bestämmelser om grunderna för skogshushållningen å ägan. Reglemente skulle fastställas av länsstyrelsen, som däri ägde verkställa nödiga jämkningar. Från lagens tillämpning voro undantagna dels Lima, Transtrands, Orsa, Särna, Idre och Älvdalens socknars besparingsskogar, besparingsskogarna inom Venjans socken samt Svärdsjö och Envikens socknars häradsallmänningar dels ock skifteslagen tilldelade ännu odelade hemskogar, fäbodskogar och utskogar samt andra samfälliga ägor, om vilkas förvaltning särskilda bestämmelser meddelats. Lagen gällde för tiden intill den 1 juli 1918. Genom lagen den 11 juni sistnämnda år utsträcktes emellertid dess giltighetstid intill den 1 juli 1921.

Förebemälda den 23 maj 1914 tillkallade sakkunniga hade emellertid den 1 juni 1918 avgivit ett betänkande med förslag till lag om förvaltning av bysamfälligheter m. m. Sedan yttranden över förslaget in-

*Lagen den
13 juni 1921.*

kommit från åtskilliga myndigheter och även från aderton av de till ett trettiootal uppgående socknar i Dalarne, vilka helt eller delvis blivit storskiftade med bidrag av statsmedel, samt förslaget med anledning av framställda anmärkningar undergått vissa jämkningar, inhämtades öfver detsamma lagrådets utlåtande. Med hänsyn till inom lagrådet gjorda erinringar blev förslaget föremål för förnyad öfverarbetning, varefter detsamma genom proposition, nr 177, framlades för 1921 års riksdag. Inom riksdagen väcktes med anledning av propositionen två likalydande motioner, nr 211 i första kammaren och nr 308 i andra kammaren, i vilka motioner påyrkades vissa ändringar i det framlagda förslaget. I avgivet utlåtande, nr 40, hemställde första lagutskottet om antagande av lag i ämnet med viss ändrad lydelse. Det av utskottet förordade förslaget blev av riksdagen antaget. Sedan lagrådet hörts öfver de vidtagna ändringarna, utfärdades den 13 juni 1921 nu gällande lag om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter.

Sistnämnda lag avser bys eller annat skifteslags samfällda ägor, som vid skifte eller annan delning undantagits för gemensamt behov eller uteslutits från delningen, ävensom mark, rättigheter eller förmåner, som eljest äro gemensamma för två eller flera fastigheter med i öfrigt skilda ägor. Lagen åsyftar att möjliggöra åstadkommande av förvaltning av samfälligheterna för delägarnas gemensamma räkning och bästa. I sådant syfte har delägare tillagts rätt att, där delägarna ej kunna enas om användningen eller tillgodogörandet av samfälligheten, framtinga ett avgörande angående dispositionen öfver densamma. Delägare äger sålunda att enligt i 10 § stadgad ordning å landet hos domaren och i stad hos rätten utverka förordnande för särskild person att föranstalta om sammanträde med delägarna för avgörande av fråga om samfällighetens användning eller tillgodogörande. Skulle vid sådant sammanträde någon bestämmelse ej komma att träffas om dispositionen av samfälligheten, kan delägare påkalla densammas ställande under förvaltning av god man för delägarnas gemensamma räkning. Sistnämnda förfaringssätt måste städse användas, då delägarna ej äro flera än två.

Den person, som på sätt nyss nämnts, av domaren eller rätten förordnats att föranstalta om sammanträde med delägarna, skall enligt 3 § bevisligen tillställa delägarna kallelse minst fjorton dagar före sammanträdet, såframt ej kortare tid av dem medgives. Kallelse skall innehålla uppgift om tid och ort för sammanträdet ävensom det ärende, för vars behandling det påkallas. Äro delägarna flera än tio eller kan icke med säkerhet utrönas, vilka som hava del i samfälligheten, må kallelsen öfver-

lämnas till en av delägarna att vara för dem alla tillgänglig. Därjämte skall kallelsen, med underrättelse, vilken av delägarna bekommit densamma, minst tjugu dagar före sammanträdet ej mindre uppläsa i kyrkan i den eller de församlingar, där fastigheterna äro belägna, än även införas i en eller flera tidningar i orten. Dock skall inom sagda tid kallelsen särskilt delgivas känd delägare, boende utom de fastigheter, till vilka samfälligheten hör. Är någon delägare å okänd ort eller så fjärran, att han ej kan bevaka sin rätt, skall den sammankallande begära förordnande av god man enligt lagen den 11 juni 1920 om god man för bortovarande. Har boställe eller annat allmänt hemman, som icke innehaves under stadgad åborätt, del i samfälligheten, skall jämväl underrättelse om sammanträdet meddelas Konungens befallningshavande i så god tid, att genom dennes föranstaltande ombud må förordnas att å sammanträdet föra talan för fastigheten.

Vid sammanträde, som nyss sagts, föres ordet av den, som förordnats att föranstalta om sammanträdet. En var delägare äger, med iakttagande av vissa begränsningar, rösträtt efter sin delaktighet i samfälligheten. Innan fråga, för vars behandling sammanträde utsatts, företages till avgörande, skall utredning ske om de fastigheter, till vilka samfälligheten hör, ävensom vilka däri äga del och den grund, som gäller för en vars delaktighet. Råder osäkerhet, huruvida samfälld äga tillhör visst skifteslag eller annat större skiftesområde, vid vars delning nämnda skifteslag utbrutits, skall, intill dess nödig utredning härutinnan förebragts, frågan anses angå det större skiftesområdet.

För det fall, att delägarna vid sammanträdet besluta, att samfälligheten skall ställas under förvaltning för gemensam räkning, skall av dem antagas reglemente, angivande grunderna för förvaltningen. I reglementet skola upptagas bestämmelser om tillämpning å sammanträde med delägarna av lagens föreskrifter rörande omröstning, om val av en eller flera sysslomän för förvaltningen samt om gäldande av kostnaderna för förvaltningen och användande av vinsten därav. Reglementet skall underställas prövning av rätten, som har att tillse, att det är i laga ordning tillkommet, att dess bestämmelser äro förenliga med gällande lagar och författningar samt att dess tillämpning icke kan lända till märkligt förfång för delägare, som ej deltagit i reglementets antagande eller eljest godkänt detsamma. Dessutom skall i fråga om skogsmark tillses, att bestämmelser lämnats, som trygga en tillfredsställande skogsvård därå. Kan reglementet ej oförändrat godkännas, äger rätten, efter delägarnas hörande, däri verkställa erforderliga jämkningar.

Delägarna kunna vidare, utan att, på sätt nyss nämnts, anordna en stadigvarande förvaltning av samfälligheten, besluta om dess användning genom brukande för egen räkning eller genom utlegning eller om samfällighetens avhändande. Härvid skall iakttagas, att sålunda träffade åtgärder ej lända till märkligt förfång för delägare, som ej därtill lämnat sitt medgivande. För sistnämnda fall samt då beslutet avser utlegning för längre tid än fem år, erfordras för beslutets giltighet viss kvalificerad majoritet med hänsyn till såväl röstvärdet som huvudtalet.

Delägare, som anser sig hava befogad anledning till missnöje med något av delägarna i samfälligheten jämlikt ifrågavarande lag fattat beslut, äger att mot beslutet anställa klandertalan vid domstol.

Visar sig, efter det beslut fattats om ägas användning eller avhändande, att fara föreligger för att under tiden, till dess beslutet må verkställas och, då fråga är om förvaltning för gemensam räkning, reglemente blivit fastställt, ägan blir utsatt för vanvård av delägare, må på begäran av någon av delägarna överexekutor, där skäl därtill i övrigt prövas föreligga, meddela förbud för delägarna att under nämnda tid å ägan verkställa avverkning eller taga ler, torv, grus eller dylikt. Om sådant förbud gäller i tillämpliga delar vad i utsökningsslagen stadgas om skingringsförbud, dock att pant eller borgen för skada, som kan genom åtgärden tillskyndas vederparten, icke erfordras.

Såsom förut nämnts, medger lagen för vissa fall ett annat sätt än det nyss behandlade för ordnande av en samfällighets utnyttjande, nämligen samfällighetens ställande under förvaltning av god man för delägarnas gemensamma räkning. Ansökan härom göres enligt 10 § å landet hos domaren och i stad hos rätten. Beträffande god mans förvaltning gälla vanliga regler i fråga om sysslomän. Rätten kan emellertid, där det finnes påkallat, efter delägarnas hörande meddela särskilda föreskrifter angående förvaltningen.

I 17 § stadgas, att, därest enligt 1915 års lag anordnats förvaltning eller meddelats avverkningsförbud, som gäller den 30 juni 1921, berörda förvaltning eller förbud fortfarande skall tillämpas, till dess om det ifrågavarande markområdet anordning träffats och kan träda i verkställighet i enlighet med 1921 års lag, dock längst intill den 1 januari 1924.

Motionen.

I nu förevarande motion har motionären till en början föreslagit, att det ovan berörda förfarandet för kallelse till sammanträde måtte förenklas. Motionären har därvid vänt sig mot bestämmelsen, att, därest delägarna äro flera än tio eller det icke kan säkert utrönas vilka, som hava del i samfälligheten, kallelse inom tjugo dagar — icke fjorton dagar som i motionen angivits — före sammanträdet skall delgivas känd

delägare boende utom de fastigheter, till vilka samfälligheten hör. Motionären har även föreslagit borttagande av föreskriften, att, om någon delägare vistas å okänd ort eller så fjärran, att han ej kan tillvarataga sin rätt, den sammankallande skall begära förordnande av god man. Vidare har motionären hemställt om införande av befogenhet för överexekutor att, så snart ansökan gjorts om förordnande för person att föranstalta om sammanträde för prövning av fråga om användning av samfällad äga eller för god man att övertaga förvaltningen av dylik, meddela förbud för avverkning även till husbehov å ägan. Slutligen har motionären framhållit behovet av bestämmelser, möjliggörande att i de fall, då inom Kopparbergs län anordnats förvaltning enligt 1915 års lag, nämnda förvaltning kan äga fortsatt bestånd även efter den 31 december 1923. I detta syfte borde enligt motionärens mening stadgas, att enligt 1915 års lag tillkommen förvaltning skulle av rätten kunna godkännas, utan att det i 1921 års lag stadgade förfarandet för anordnande av förvaltning måste iakttagas.

Såsom i motionen anförts, kunna de i 1921 års lag givna föreskrifterna om kallelse till sammanträde för avgörande av fråga om samfällighets användning eller tillgodogörande medföra vissa olägenheter. När fråga är om samfälligheter med ett stort antal delägare, möter det ofta betydande svårigheter att iakttaga de för kallelseförfarandet gällande bestämmelserna. Den stadgade formen för delgivning med känd delägare boende utom de fastigheter, till vilka samfälligheten hör, medför understundom besvär och avsevärda kostnader. Genom desamma kunna delägare även avskräckas från att påkalla tillämpning av lagens bestämmelser, och möjligheten att anordna en för såväl delägarna som det allmänna förmånlig förvaltning går därigenom förlorad. Särskilt inom Kopparbergs län med dess säregna förhållanden beträffande jordbesittning och ägoreglering komma givetvis dessa svårigheter till synes. De flesta av de till utskottet inkomna yttrandena vitsorda jämväl, att, såvitt angår nämnda län, en förenkling av kallelseproceduren är av behovet påkallad. Även utskottet delar denna mening. Huru den ifrågasatta förenklingen bör genomföras, kan utskottet emellertid för närvarande icke angiva. Uppenbart är, att densamma icke får åstadkommas på sådant sätt, att fara uppkommer för kränkning av delägarers berättigade intressen. Möjligen kan det önskade syftet vinnas genom bifall till det av länsstyrelsen i Kopparbergs län förordade förslaget, att nu ifrågavarande bestämmelser i 3 § måtte utbytas mot en hänvisning till rättegångsbalkens stadgande om delgivning med byalag. Ej heller kan utskottet

Utskottet.

för närvarande uttala en bestämd mening, huruvida den ifrågasatta ändringen bör gälla endast för Kopparbergs län eller utsträckas till hela riket. Förhållanden likartade med dem, som förefinnas i nämnda län, äro för handen även i andra delar av landet. Någon förenkling av förfarandet kunde måhända därför även för dessa trakter vara erforderlig. En omarbetning av föreskrifterna om kallelse förutsätter emellertid, att frågan göres till föremål för fullständig utredning. Utskottet vill därför för sin del förorda, att en sådan utredning verkställas genom Kungl. Maj:ts försorg. Vid denna undersökning bör även tagas under omprövning den av motionären gjorda hemställan om borttagande av föreskriften rörande förordnande av god man för frånvarande delägare. En reform i denna riktning skulle givetvis underlätta förfarandet, men skulle även kunna medföra viss risk för åsidosättande av frånvarandes rätt. Emellertid skulle tillvaratagandet av frånvarandes intressen måhända kunna ske i annan och enklare form.

På sätt framgår av den ovan lämnade redogörelsen, äger överexekutor i vissa fall, efter det beslut fattats om ägas användning eller avhändande, meddela förbud för delägarna att under angiven tid å ägan verkställa avverkning eller taga ler, torv, grus eller dylikt. Ifrågasätts kan emellertid, huruvida icke redan på ett tidigare skede i förfarandet möjlighet bör finnas att utverka ett dylikt förbud. Ändamålet med den sökta åtgärden kan givetvis äventyras, därest man icke, innan beslut fattats om ägas användning eller förvaltning, äger hindra delägare att företaga avverkning eller verkställa torv-, ler- eller grustäkt. Det synes därför vara lämpligt att medgiva överexekutor rätt att besluta förbud, så snart delägare ingivit ansökan om förordnande av särskild person att föranstalta om sammanträde eller om god man att omhändertaga förvaltningen. Ett stadgande i denna riktning skulle motsvara de i 1915 års lag givna bestämmelserna om interimistiskt avverkningsförbud. Även denna fråga torde emellertid böra göras till föremål för undersökning.

Av skogsvårdsstyrelsens i Kopparbergs län yttrande inhämtas, att inom nämnda län med stöd av 1915 års lag anordnats förvaltning beträffande 27 undantag, under det att 50 undantag ställts under avverkningsförbud. Därest för beredande av erforderligt skydd åt dessa samfälligheter även efter den 31 december 1923 skulle erfordras iakttagande av de i 1921 års lag givna föreskrifterna, skulle detta förmodligen komma att medföra, att nämnda ägor åter komma att utlämnas åt de enskilda delägarnas gottfinnande. Starka skäl tala för riktigheten av länsstyrelsens uppfattning, att delägarna i många fall skulle avskräckas

från att ånyo igångsätta ett omständligt förfarande för att uppnå ett skydd, som förut bestått. Någon form torde därför böra utfinnas, som möjliggör, att enligt 1915 års lag anordnade förvaltningar och meddelade avverkningsförbud kunna vinna godkännande även enligt 1921 års lag. Vid den av utskottet förordade undersökningen bör givetvis även detta spörsmål tagas under omprövning.

För att en reform i sistberörda riktning icke skall bli verkningslös, kräves emellertid, att redan bestående förvaltningar och avverkningsförbud icke upphöra att gälla, innan ifrågasatt lagändring träder i kraft. Såsom framgår av det ovan sagda, skola enligt 17 § dylika förvaltningar och förbud tillämpas längst intill den 1 januari 1924. Uppenbart är, att den av utskottet förordade utredningen icke före nämnda dag kan hava lett till lagstiftning i ämnet. Det torde därför vara erforderligt, att den bestämda slutterminen något framflyttas, och synes det utskottet lämpligt, att dagen bestämmes till den 1 januari 1926. Det erforderliga anståndet torde enklast kunna vinnas därigenom, att riksdagen nu antager en lag om fortsatt tillämpning av enligt 1915 års lag anordnade förvaltningar och meddelade avverkningsförbud.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att riksdagen måtte för sin del antaga följande

Lag

om fortsatt tillämpning av förvaltning eller avverkningsförbud enligt lagen den 11 juni 1915 med särskilda bestämmelser beträffande viss samfäll skogsmark inom Kopparbergs län.

Härigenom förordnas:

Har enligt lagen den 11 juni 1915 med särskilda bestämmelser beträffande viss samfäll skogsmark inom Kopparbergs län anordnats förvaltning eller meddelats avverkningsförbud, som enligt 17 § i lagen den 13 juni 1921 om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter gäller den 31 december 1923, skall berörda förvaltning eller förbud jämväl därefter tillämpas till dess om det ifrågasvarande markområdet anordning träffats och kan träda i verkställighet i enlighet med sistnämnda lag, dock längst intill den 1 januari 1926.

2) att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning angående de förutsättningar, under vilka förberörda lag den 13 juni 1921 måtte kunna omarbetas för tillgodoseende av de här ovan angivna synpunkter, ävensom för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 19 april 1923.

På första lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:
från första kammaren: herrar *Hederstierna, Jakob Larsson, Rogberg, Klefbeck, Edw. Larsson, K. G. Westman, von Stockenström* och *Åström*)*;
från andra kammaren: herrar *Pettersson* i Södertälje, *Strid, af Ekenstam, Leo, Johansson* i Brånalt, *Söderberg, Johanson**) i Huskvarna och *Carlson* i Mölndal.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

*Bilaga A.**Till riksdagens första lagutskott.*

Genom nådig remiss den 2 februari 1923 har länsstyrelsen anmodats avgiva och till utskottet insända yttrande över en inom första kammaren väckt motion nr 58 om vissa ändringar i lagen om förvaltning av bysamfälligheter m. m.

Med anledning härav har länsstyrelsen i ärendet infordrat yttrande från Kopparbergs läns landstings och hushållningssällskaps förvaltningsutskott samt skogsvårdsstyrelsen i länet, vilka yttranden här biläggas.

Såsom eget utlåtande får länsstyrelsen i huvudsak instämma i vad landstingets förvaltningsutskott anfört med tillägg, att bestämmelsen i 3 § om delgivning bör allenast hänvisa till rättegångsbalkens föreskrifter om delgivning av stämning med byalag utan någon föreskrift om extra delgivning därutöver.

Beträffande motionärens yrkande, att »i § 17 en föreskrift tillfogas, som utan vidare omgång medger överflyttande av de nu anordnade förvaltningarna från länsstyrelsen till häradsrätten», torde väl därmed avses att giva fortfarande giltighet åt de enligt 1915 års speciallag för Kopparbergs län anordnade förvaltningar och meddelade avverkningsförbud. Såsom framgår av skogsvårdsstyrelsens yttrande är förvaltning anordnad beträffande 27 undantag och 50 undantag ställda under avverkningsförbud. Om nu den procedur, 1921 års lag stadgar, måste vidtagas beträffande dessa 77 undantag för att åt dem för tiden efter den 1 januari 1924 förskaffa det skydd, som faktiskt nu förefinnes, lider det intet tvivel, att större delen därav ånyo kommer att utsättas för hänsynslös skogsskövling. Ty säkerligen skall i många fall vederbörande avskräckas av att återigen igångsätta en lång och obehaglig procedur för att blott vinna, vad som redan med den gamla lagens bestämmelser lyckats ernås.

I likhet med förvaltningsutskotten och skogsvårdsstyrelsen får därför länsstyrelsen framhålla, att för detta län den viktigaste frågan i förevarande avseende är omarbetning av 1921 års lag i sådan riktning, att de enligt 1915 års lag vidtagna skyddsåtgärderna fortfarande må i huvudsak äga giltighet.

Falun i landskansliet den 23 februari 1923.

På länsstyrelsens vägnar:

CARL-ISAC ANDERSSON.

LARS FERNQVIST.

Bilaga B.

Till Konungens befallningshavande i Kopparbergs län.

Över en av A. Pers i riksdagens första kammare väckt motion, nr 58, om vissa ändringar i lag den 13 juni 1921 om förvaltning av bysamfälligheter med mera får Kopparbergs läns landstings förvaltningsutskott härmed avgiva av Eder infordrat yttrande.

Bestämmelserna i 3 § om särskild delgivning med delägare, boende utom de fastigheter, till vilka samfälligheten hör, föranleda, på grund av de i motionen åberopade, inom stora delar av länet rådande säregna jordförhållandena, ej sällan en avsevärd omgång och kostnad, varigenom påkallande av lagens tillämpning motverkas. En lättnad i dessa delgivningsbestämmelser vore ur denna synpunkt önskvärd och synes utskottet kunna åvägabringas utan att enskilds rätt därigenom äventyras.

I likhet med motionären anser jämväl utskottet, att sådant förbud, varom förmäles i 9 § 2 st., ej sällan torde visa sig vara av behovet påkallat redan innan beslut fattas om ägas användning eller avhändande. Det torde böra tagas under övervägande, huruvida icke ett sådant förbud må kunna vinnas, så snart förordnande för viss person om föranstaltande om sammanträde enligt 3 § eller av god man enligt 10 § meddelats.

Motionären föreslår vidare sådan ändring i lagen, att enligt lag den 11 juni 1915 med särskilda bestämmelser beträffande viss samfällid skogsmark inom Kopparbergs län anordnad förvaltning av samfällid äga må kunna överflyttas från länsstyrelsen till häradsrätten.

Vad motionären läser avsett att vinna, eller att förvaltning och avverkningsförbud, som tillkommit enligt 1915 års lag, må fortfarande tillämpas oavsett tillkomsten av 1921 års lag och utan att däri föreskriven procedur iakttages, synes utskottet behjärtansvärt.

1915 års lag har vunnit tillämpning i en avsevärd utsträckning. Såväl förvaltning som avverkningsförbud ha visat sig synnerligen gagneliga. Några avgörande betänkligheter mot att låta dem fortfarande bestå synes utskottet icke förefinnas. Däremot vore det att befara, att en förnyad procedur med dess omgång och olägenheter ej sällan skulle väcka motstånd mot eller hindra tillkomsten av beslut, som endast innebure bekräftande av härutinnan redan bestående förhållanden.

Skulle hinder möta för en omarbetning av lagen i det av motionären angivna syfte redan vid innevarande års riksdag, synes det utskottet synnerligen önskvärt, att den i 1921 års lag 17 § föreskrivna tid, under vilken enligt 1915 års lag beslutad förvaltning och förbud må tillämpas, utsträcker.

Falun den 20 februari.

För Kopparbergs läns landstings förvaltningsutskott.

L. E. GEZELIUS.

Carl-Isac Andersson.

*Bilaga C.**Till länsstyrelsen i Kopparbergs län.*

Uti skrivelse av 7 dennes har länsstyrelsen infordrat Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskotts yttrande över en av herr Pers i riksdagens första kammare väckt motion om viss ändring i lagen om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter och får utskottet med anledning härav anföra följande:

Då den kallelseform, som stadgats uti lagen om förvaltning av bysamfälligheter m. m., torde få anses såsom synnerligen omständig, åtminstone evad det berör Kopparbergs län med de här förevarande säregna förhållandena, anser utskottet för sin del det vara synnerligen önskvärt, att en enklare form härför bleve fastställd.

Det torde även få anses vara synnerligen angeläget, icke blott för samfällighetens delägare utan även för det allmänna, att en fullt betryggande skogshushållning och vård i övrigt under ordnade former kommer till stånd och att, där sådana enligt lagen om skogsundantag redan blivit vidtagna genom länsstyrelsens beslut, dessa måtte kunna av häradsrätt godkännas såsom varande fortfarande gällande. Härigenom skulle en förnyad och omständig procedur, enligt den nya lagen om bysamfälligheter där ordnade förhållanden redan blivit vidtagna, kunna undvikas.

Utskottet får sålunda för sin del på det livligaste tillstyrka de av motionären ifrågasatta ändringarna och tilläggen i lagen om förvaltning av bysamfälligheter m. m.

Falun den 17 februari 1923.

Kopparbergs läns hushållningssällskap.
Förvaltningsutskottet.

ROB. CARLSON.

Knut Augustinsson.

*Bilaga D.**Till länsstyrelsen i Kopparbergs län.*

Som begärt yttrande över en av herr Pers i riksdagens första kammare väckt motion om vissa ändringar i lagen om förvaltning av bysamfälligheter m. m. får skogsvårdsstyrelsen härmed anföra följande.

Inom Kopparbergs län finnes en mängd dylika samfälligheter av skogsmarks natur. För ernående av en bättre skogshushållning å dessa är det av synnerlig vikt, att de under ordnade former kunna ställas under gemensam förvaltning av delägarna. Skogsvårdsstyrelsen har därför på allt sätt sökt intressera delägare i dylika samfälligheter att ordna denna angelägenhet och med stöd av lagen om skogsundantag har det också i 27 fall lyckats att få dylika ägor under ordnad

förvaltning och i 50 fall ha avverkningsförbud utfärdats tillsvidare. Skall nu allt detta arbete vara till ingen nytta? Att enligt den nya lagen om »bysamfälligheter» återupprepa den genomgångna proceduren torde ej i större omfattning vara tänkbar med hänsyn till Dalarnes säregna förhållanden i detta avseende. Skogsvårdsstyrelsen vill därför framhålla betydelsen av ett tillägg till lagen, som utan vidare omgång medgäve, att häradsrätt kunde godkänna de av länsstyrelsen fattade besluten i enlighet med lagen om skogsundantag.

Under framhållande av att det här verkligen är fråga om stora värden, som i annat fall icke torde komma att utnyttjas på ett tillfredsställande sätt, vill skogsvårdsstyrelsen i övrigt på det livligaste tillstyrka de ifrågasatta ändringarna och tilläggen i lagen om förvaltning av bysamfälligheter.

Falun den 14 februari 1923.

På skogsvårdsstyrelsens uppdrag:

W. DYBECK.

Länsjägmästare.
